

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem jezica odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvó lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohраниlnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 1. novembra 1918.

Št. 44.

Oglas Narodnega sveta Slovencev na Koroškem.

Jugoslavija ni več samo zahteva troimenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, ampak je že sklenjena reč, ki jo priznava naš cesar, dunajska vlada in ententa, z entento pa ves svet. Treba samo še iti en korak dalje — vpoklicati jo v življenje. Celo cesarski manifest na narode zahteva: »Želje avstrijskih narodov se morajo pri tem delu skrbno in sporazumno vpoštevati in natančno izpolniti. Odločil sem se, da izvršim to delo z neoviranim sodelovanjem svojih narodov po onih načelih, ki so jih razvili združeni vladarji v svoji mirovni ponudbi.«

Na Wilsonovo zahtevo je pa šla avstro-ogrška vlada še dalje in se je 27. oktobra v odgovoru na Wilsonovo noto popolnoma pridružila nazorom Wilsona, da bomo Jugoslavlani (Slovenci, Hrvati in Srbi) edino mi **sami** odločevali o svoji usodi in mi sami sodili, kaj nas zadovolji.

Narodni svet Slovencev, Hrvatov in Srbov (Narodno vjeće SHS) je že izdal proglas na jugoslovanski narod. Narodni svet SHS, pooblaščen od vseh narodnih strank in skupin, je za Slovence, Hrvate in Srbe najvišja politična inštanca. Ako želijo Nemci z nami kakega sporazuma, bodo morali govoriti s pooblaščenimi zastopniki Narodnega sveta SHS, z Narodnim svetom za Koroško. Tudi Nemci so si na Dunaju zbrali Narodni zbor, ki seveda tudi pripoznava Jugoslavijo in se skuša z Jugoslavlani pogajati in urediti medsebojno razmerje še pred mirovno konferenco.

Edino koroški Nemci, najbolj zakrknjeni grešniki, hočejo hoditi svojo posebno pot in sklicujejo na 5. novembra deželno zborovanje, na katerem se hočejo očitno polastiti vse oblasti v deželi, oziroma zadnje trenutke pred svojim polomom uganjati nasilstvo zoper Slovence. Oficialno razglašajo, da se je 26. oktobra t. l. vršil v dvorani grbov v Celovcu pogovor zastopnikov vseh koroških strank (nemških svobodomi-

slecev, nemških kršč. socialcev in socialnih demokratov ter Bauernbunda); soglasno so sklenili, da skličejo deželni shod in izpopolnijo deželni odbor. Posvetovali so se zlasti o vprašanjih prehrane in varstva mej. Konstatiramo, da Narodni svet za Koroško na to posvetovanje ni poslal nobenega svojega zastopnika in tudi ni bil vabljen.

Deželni odbor koroški je v seji dne 25. oktobra sklenil, da odstavi deželnega predsednika in prevzame vso upravo dežele nov deželni odbor, v katerem bodo zastopniki vseh (beri in reci: nemških) strank; da bi koroški Nemci javnost še naprej sleparili, mislijo menda pritegniti tudi dva »Slovenca«, to je dva nemška nacionalca, ki se izdajata za Slovence, kadar to Nemcem kaže. Po slovenskem delu Koroške hočejo izvesti obsežne rekvizicije, predno bo začela funkcionirati tukaj naša jugoslovanska vlada.

Ako se Nemci tako nasilnim potom polaste oblasti, ki jim je ne odrekamo za nemški del dežele (ne za Celovec, ki leži na slovenskem ozemlju), potem bomo Slovenci izvajali iz tega posledice. Do takega nemškega deželnega odbora, ki ne bi bil v sporazumu z Narodnim svetom za Koroško sestavljen, da **začasno** vodi vso upravo v deželi, **nimamo Slovenci nobenih dolžnosti nobenih obveznosti**; in če bi taka za Slovence nepostavna vlada po slovenskem ozemlju rekvirirala za Nemce živila, se ji sme vsakdo ustavljati. Če pa bi našla ta »vlada« po odstopu cesarskega namestnika, deželnega predsednika, v javnih oblastih kot svoji dekli, ki jo je vzela v strankarsko službo, za slombo, **se bomo znali braniti in bodo nemški krivci za vse, kar zna iz tega nastati, odgovorni.**

Tako dolgo, dokler se ne proglasi naša začasna narodna vlada za Jugoslavijo, pripoznavamo kot politično upravno oblast v deželi edinole deželno vlado na Koroškem. Ako pa odide cesarjev namestnik, še predno dobimo začasno jugoslovansko vlado, in stopi na njegovo mesto pooblaščenec nemških strank v deželi, za nas ne

eksistira nobena deželna vlada, razen tista, ki jo za slovenski del dežele postavimo sami. Za aprovizacijo prebivalstva v slovenskem delu dežele pa bomo potem sami skrbeli, v sporazumu in sodelovanjem vseh slovenskih slojev.

Franc Smodej,
tč. predsednik Narodnega sveta za Koroško.

Narodni svet za Koroško o izvažanju živil.

Narodni svet za Koroško je poslal dne 30. oktobra voditeljem okrajnih glavarstev Velikovec, Celovec, Beljak in Šmoher to-le pismo:

Gospodu voditelju c. kr. okrajnega glavarstva!

Narodni svet za Koroško opozarja nujnim potom vsa glavarstva v slovenskem delu Koroške, da od rekviriranih živil do eventualnega preklica ne odpošljejo niti trohice izven svojega okraja. Glavarstvom se nalaga dolžnost, da shranijo živila za oskrbo svojega okraja.

Živine se naj rekvirira le toliko, kolikor se je potrebuje za lastno prehrano v okraju v do-sedanji količini.

Vodja glavarstva, referent prehranjevalnega urada in njih drugi organi so osebno odgovorni, da se ravna glavarstvo strogo po teh navodilih.

Franc Smodej l. r.
predsednik Narodnega sveta za Koroško.

Praznik jugoslovanske svobode.

Jugoslavija je tu, in ni je več nobene sile na svetu, ki nam bi jo mogla odvzeti. Pripoznana je od vseh merodajnih činiteljev celega sveta. Gre samo še za to, da se prevzame in uredi vlada v Jugoslaviji, iz katere niti en Jugoslovan ne

liku jejo po posebni jasnosti, praktično tolmačiti in udejestviti tako, da ni pri tem preveč trpelo prebivalstvo, a je splošna korist vendar prišla do povsem ugodnih uspehov. Marsikateri birokratični urad bi se bil lahko pri tej občini učil praktičnega dela v vojnem gospodarstvu.

Ni bilo to delo vedno lahko. Opazoval sem mnogokrat z občudovanjem resne može, ki jim je vendar poklic ves drug, s kako v nemo so se posvetili upravnim poslom. In vendar je prišlo do zadovoljivega zaključka.

In kako veselo je bilo po tem delu se vستي z vrlimi narodnjaki skupaj h kupici vina, ki ga je vedno s smehljajočim obrazom prinesla na mizo vrla gospa Anica, v katere hiši se nahaja občinska pisarna.

Odkrito rečem, rad, zelo rad sem zahajal v to družbo. Že peto leto teče vojska in ravno toliko časa sem se moral truditi, da preženem po možnosti našim veljakom skrb za našo narodno bodočnost, kateri so čestokrat dajali izraza.

Rekel sem jim, da bo naša bodočnost, naj pride karkoli, podobna dobri vinski letini, ob kateri ves narod prepeva, ob kateri prihaja veselje, pogum in zadovoljnost med ljudstvo. Kakor ob dobri vinski letini težko obloženi trs komaj čaka, da odda zlahten sad njegovemu namenu, biti buditelj veselja in sreče vsem, ki so dobre volje, tako bo ta čas našega dozorevanja prinesel kot plod vzbujenje in združenje vseh bogatih narodnih sil, ki so do sedaj samo spale, da pokažejo vsemu svetu tem bolj neodoljivo svojo moč. Tudi zarota pekla ne more ustaviti toka narave, kateri pa nas neobhodno dovede do osvoboditve tudi stotletja tlačnih koroških Slovencev.

Podlistek.

Vseh mrtvih dan.

Vseh mrtvih dan . . . in tja v daljavo hiti moj duh, črez dol, planjavo, kjer vencev ni in lučke ne gorijo, junaki v grobih trdno spijo, možje, sinovi, bratje, oče, tja duh mi moj hiti in hoče.

„Oj grički vi, oj ve gomile, ki junake naše ste zakrile, oj, dajte jim pokoj sladak, kot sleherni zaslužil ga junak!“ In venec jaz na grob tu položim, prav dolgo v duhu se na njem mudim.

Gomila sleherna pa le molči, a molk ta glasno govori: Teptanega tu roda spe sinovi, in v zemlji tuji naši so grobovi! Grob vsak je nepoznan, nemilovan, enako kakor narod naš teptan.

In še ta glas doni mi iz groba: Bo li napočila za narod boljša doba? Je-li zaman prelita bila kri, zaman so padali junaki vsi? O, dajte mi odgovor tak, da lažje bom počival tu junak!

„Oj, spite mirno, bratje, v grobi, zdaj konec bo krivici, zlobi! Svobode svit za goro že se sveti, domovi naši bodo vsi oteti, le kratki še so suženjstva nam dnovi! Zvonite mrtvim, živim vsi zvonovi!“ M. L.

Pri gospè Anici v Pliberku.

Slovenci, naseljeni med Peco in Dravo, govore eno najzanimivejših naših narečij, ki bi bilo vredno znanstvene preiskave. Do te pride, kakor hitro bo vojske konec, ker je najvzhodnejši kot slovenskega Korotana vreden, da se pouči o njem tudi širši svet.

Značaj prebivalstva odgovarja življenjskim pogojem, ki so tam merodajni, in pomanjkanju stikov z drugim slovenskim svetom ter enostranski šolski vzgoji, prikrojeni po nemškem načrtu. Po večini obsežne kmetije so vseskozi v rokah domačinov, ki do novejšega časa niso drugega jezika znali, nego slovenski. Kmetje so splošno dobro izobraženi; najdeš hiše, ki se v njih igra glasovir in gosli in kjer se živahno razmotriva o bodočnosti našega naroda. Le eno je v preteklosti manjkalo pri tem vseskozi dobrem, zdravem in krepkem ljudstvu, namreč narodnega ponosa in zavesti, da je samo veja celokupnega slovenskega naroda. Nemški uradi so mu vtepli misel, da je Slovenec manj nego Nемец in tako je sprejemal tamošnji domačin v svoji prirojeni ponižnosti marsikako sramotilno opazko od Nemca-tujca, ne da bi si jo bil upal pošteno zavrniti.

Tekom vojske je postalo tudi v tem oziru marsikaj drugače. Narodna zavest se je mnogo povzdignila, kmet je spoznal važnost svoje posesti in svojega poklica in pokazal se je tudi zmožnejšega kakor njegov nemški deželan. Ena največjih občin v velikovškem okraju, Libuče, se lahko ponaša z upravo, za katero bi jo zavdale vse nemške občine v deželi: Župan, njegov prvi svetovalec in tajnik so znali vse mnogovrstne vladne naredbe in ukrepe, ki se dostikrat ne od-

bo izpuščen. Ako bodo Nemci ob narodni meji v prehodni dobi postopali svojevoljno in proti celemu svetu, bodo za to tudi odgovorni in krivci potem ne odidejo zasluženi kazni.

Ljubljana kot naravno središče vseh slovenskih dežel in Zagreb, središče Hrvatov in Srbov, sta v torek, 29. oktobra slavila praznik jugoslovanske svobode.

Hrvatski sabor je slovesno proglasil odpad Hrvatske in Slavonije od Ogrske ter se Hrvatska pridruži zedinjeni državi SHS (Slovencev, Hrvatov in Srbov). Tudi Frankovci so se podvrgli Narodnemu vjeću (Narodnemu svetu SHS).

V Ljubljani je poseben manifestačni odbor priredil veliko manifestacijo, ki se je udeležila vsa Ljubljana. Ob 6. uri zjutraj so godbe iz Trbovelj, Zidanega mosta in Višnje gore igrale budnice. Ob 9. uri se je začel premikati sprevid manifestantov, ki so se ga udeležile vse narodne korporacije, vsa šolska mladina, delavstvo itd., tudi gostje (Čehi, Rusi, Italijani in dr.). Vsa Ljubljana je bila v zastavah, navdušenje nepopisno.

Manifestantje so pri obhodu nosili na prsih sveže brzljane liste. Policija je nosila narodne kokarde in rediteljske znake manifestacijskega odbora in je podrejena narodnemu odboru in ne več dosedanjemu policijskemu ravnateljstvu. Manifestacije so se udeležili tudi oficirji in vojaki Jugoslovani z narodnimi kokardami na čepicah. Ženstva je bilo mnogo v narodnih nošah.

Na spomenik Vodnika, prvega slovenskega pesnika, in na spomenik Prešerna, največjega slovenskega pesnika, ter na grob dr. Kreka, največjega Jugoslovana, so se položili v znak hvaležnosti venci.

Pred škofijo, magistratom, deželnim dvorcem, Prešernovim spomenikom in pri razhodu z balkona hotela „Slon“ so govorili govorniki in se je pelo. Vsi so prisegli na Jugoslavijo.

Ob 8. uri zvečer je bila slavnostna predstava v Narodnem gledališču.

Sijajna manifestacija se je izvršila v najlepšem redu.

Vojaštvo priseže Jugoslaviji.

Zagreb, 29. oktobra. Narodno vjeće objavljaja: Danes sta prišla vojaški poveljniki general infanterije Znjarić in domobranski okrožni poveljniki fml. Mihalović v Narodno vjeće. Izjavila sta, da sta z vso oboroženo silo na razpolago Narodnemu vjeću in da se bodeta brezpogojno ravnala po njegovih odredbah. Včeraj popoldne je bilo vse v Zagrebu se nahajajoče domobrasko moštvo zapriseženo na Narodno vjeće. Ogrski oficirji in železniški uradniki, ki niso hoteli več ostati v Zagrebu, so se s posebnim vlakom odpeljali na Ogrsko.

Zagreb za Jugoslavijo.

V nedeljo se je vršila seja zagrebskega občinskega sveta, ki jo je otvoril župan dr. Srkulj. V svojem govoru je omenjal velike zgodovinske trenutke in proslavljal narodno edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov ter Wilsona. Nato je občinski zastop soglasno pozdravil Narodno vjeće kot najvišjo politično inštanco, ki ima pravico za jugoslovanskim odborom v Londonu voditi in za-

Po takih besedah je gospa Anica prinesla navadno še mnogo litrov vina na mizo. In opozarjal sem občinske veljake na lepe kraje, kjer je rastla kapljica, ki se je rumenila v kozarcih in s katere dobroto je Pliberk in okolico seznanila in osrečila šele gospa Anica. Prišla je med koroške Slovence iz lepe štajerske zemlje, skrbela za njih zdravje in zabavo z izbornim pridelkom slovenskih gor. Tako je ona po svoje znala buditi zanimanje koroških Slovencev do onih v drugih deželah, v veselih urah je dobivala misli skupnosti novih pripadnikov tudi pri možeh, katerim je bila ta misel do tedaj neznana.

Dà, živahnost, prepoved more priti le od naše vseskozi zdrave strani, pliberški posilinemci takega prepoveda niso več zmožni. Kri ni voda, kar enako čuti, se enako zabava, ker zabava prihaja samo iz srca zdravega in nepokvarjenega. In če je včasih zadonel v tej zabavi, v tem veselju zvoni smeh gospe Anice, smo navdušeno trčili vsi na njeno zdravje, ker smo v njej videli spojeni dve najlepši lastnosti našega ženstva: brezprimerno skrbno pridnost in nedolžno, odkrito veselost.

Teško čakam trenutka, ko se z našimi veljaki zopet vsedem k mizi v hiši gospe Anice. Upam, da bom takrat že njim in njej lahko povedal, da živimo že v jutru dneva našega vstajenja...

—ej—

stopati nas pri mirovni pogajanjih. Celokupni občinski svet je vstopil v Narodno vjeće in sklenil darovati za Narodno vjeće en milijon kron. Iz cele Hrvatske dohajajo darovi v visokih svotah.

Čehi prevzamejo vlado.

Dunaj, 28. oktobra. Danes je bila na slovesen način v sporazumu z avstrijsko vlado odana uprava kraljevine Češke češkoslovaškemu Narodnemu svetu. Popoldne se je podalo predsedstvo Narodnega sveta k namestništvu, da uradništvo zapriseže. Hitro nato se je isto zgodilo v policijskem predsedstvu v vojnižitnoprometni družbi. S tem je uprava dežele oficijelno prešla v roke češkoslovaškega Narodnega sveta. Deželni namestnik je že popoldne zapustil Prago. Narodni svet in praško policijsko ravnateljstvo sta se dogovorila, da se vojaštvo, ki je na Češkem, da na razpolago Narodnemu svetu za vzdrževanje miru in reda. Praški domači polk št. 28, ki garnizira v Bruku ob Litvi, je bil brzozjavno poklican v Prago.

Praga, 28. oktobra. Narodni svet je od namestništva oficijelno prevzel vlado. Vsa Praga je v zastavah, vojaška godba igra češke narodne pesmi in marzeljezo. Slovanska lipa pred hotelom „k zlati gosi“ je vsa v zastavah, z najvišje veje plapolala zvezdna (ameriška) zastava. Nemških pasantov nihče ni nahrulil in uživajo popolno svobodo. Njihova varnost je zajamčena! Vsi govori so končali s pozivom, da se naj ohrani red. Govornik Narodnega sveta je dejal z rotovskega balkona: „Preljubljeno Prago moramo nedotaknjeno priversti v mir.“ Ko je omenjal Masaryka, je množica zaklicala: „Živio naš predsednik!“ Občinstvo drži strog red in disciplino.

Odgovor avstro-ogrske vlade Wilsonu.

Dunaj, 28. oktobra. (Kor. urad.)

V odgovoru avstro-ogrske vlade predsedniku Wilsonu, ki je bil danes odposlan, se povdarja, da avstro-ogrska vlada soglašala z naziranjem, izraženim v izjavah predsednika Zedinjenih držav glede pravic narodov Avstro-Ogrske, posebno glede pravic Čeho-Slovakov in Jugoslovianov.

Vsled tega izjavlja avstro-ogrska vlada, da je pripravljena, ne da bi počakala izida drugih pogajanj, vstopiti v pogajanja glede miru med Avstro-Ogrsko in nasprotnimi državami ter se pogajati glede takojšnjega premirja na vseh frontah Avstro-Ogrske in prosi predsednika Zedinjenih držav, da ukrene zadevne priprave.

Pogoji premirja za Avstro-Ogrsko.

Dunaj, 26. oktobra.

Zastopniki Narodnega Vjeća, ki se nahajajo na potu v Švico, bodo tam opravili velevažno delo ne le za svoj narod, temveč tudi za vse ostale narode monarhije. Poskušali bodo izvedeti, pod katerimi pogoji bi bila ententa pripravljena skleniti premirje z monarhijo in tako omogočiti čim najhitrejšo in najmanj moteno konzolidacijo novih narodnih držav. Naši zastopniki izhajajo pri tem iz načela, da se poljski, češki in jugoslovanski narodi ne nahajajo v vojnem stanju z ententnimi državami in da je torej treba vse storiti, da se naše vojaštvo čim preje umakne s fronte. Isto željo pa gojijo tudi Nemci in Madžari, ki se že intenzivno pripravljajo na demobilizacijo.

Politični krogi so mnenja, da bi dosega premirja za Avstro-Ogrsko ne bila nemogoča na sledeči podlagi:

1. Bojevanje preneha.
2. Češki Narodni Vybor in Narodno Vjeće SHS se konstituirata kot narodni vladi, ki prevzame tako vso opravilo svojega narodnega ozemlja v monarhiji. Jugoslovanska provizorična narodna vlada bi torej obsegala sledeče pokrajine: Kranjsko, Koroško, Štajersko in ž njo splošne črte Svinska planina severno Radgone, Primorje, izvezemši Trst in takozvane italijanske istrske okraje, ki jih zasedajo mednarodne čete od ločitve mirovnega kongresa. Banovino, Hercegovino in Bosno, Dalmacijo, Medjimurje, takozv. srbsko vojvodino in ostale jugoslovanske dele Ogrske.
3. Poljske, češke, jugoslovanske čete se takoj odpokličejo s fronte ter stavijo narodnim vladam na razpolago. Glede demobilizacije ostalih čet in izmenjave vojnih ujetnikov se sklene posebna pogodba.

4. Obmejne pokrajine, v katerih bi se bilo bati narodnostnih spopadov, naj po potrebi zasejejo mednarodne čete.

5. Ententa da takoj dovolj živil na razpolago, da se preskrbijo čete in civilno prebivalstvo.

6. Ententa imej pravico, glavne prometne ceste zavarovati in eventualno zasesti.

7. Narodne vlade pošljejo posebne komisije, ki bodo razpravljale o politični in gospodarski likvidaciji nekdanjega skupnega razmerja.

8. Narodne vlade določijo mirovne delegate ter pripravljajo volitve v konstituanto.

Zatrjuje se, da resni dunajski krogi ta osnutek odobravajo in da bi taka pogodba o premirju odgojvala tudi interesom posameznih narodov

Narodni svet v permanenci.

Predsedstvo Narodnega sveta v Ljubljani javlja, da ima od 28. oktobra 1918 naprej vsak dan posvetovanje; predsedstvo je ugotovilo, da preventivna cenzura ni nobena zakonita uredba, in je pozvalo vse slovenske liste, da je več ne priznajo. Z ozirom na ta poziv za nas kot v Jugoslaviji edino kompetentne instance današnje številke „Mira“ nismo poslali več v preventivno cenzuro.

Poziv na kmetovalce.

Ustanavljajmo narodne straže!

I.

V slovenskih pokrajinah in v Istri so zaloge živil jako pičle; tudi ne moremo pričakovati dovoza od zunaj. Romunija in Ukrajina nočeta več dovažati in v ogrskem državnem zboru se zahteva, da se ne sme izvoziti niti najmanjša množina živeža iz Ogrske. Pripraviti se je torej treba, da bo slovenski kmet sam prehranjeval naše ljudstvo, dokler ne pride pomoč iz inozemstva.

Vse polno tujcev prihaja sedaj iz neslovenskih krajev v naše rodovitne pokrajine ter odnašajo živež. Sedaj v teh hudih časih moramo pa skrbeti v prvi vrsti za naše otroke, da ne umrjejo lakote.

Da otmemo naše ljudstvo preteči lakoti, je sklenil Narodni svet pozvati slovenske kmete, posebno na Štajerskem, da ne prodajo nič živeža tujcem, pač pa naj pomagajo našemu prebivalstvu.

Naš kmet naj shrani in prihrani toliko živil, da bo takrat, ko bo potreba huda in ko ga pozove Narodni svet, mogel nuditi iz svojih zalog domačemu prebivalstvu vsaj toliko, da ga reši lakote.

II.

Bližajo se burni časi, ki zahtevajo, da je vsakdo na svojem mestu in da izvršuje nalogo svojega poklica. Tudi za naše telovadce je prišel sedaj čas, da ščitijo narod.

Klateži, dezertjerji in zlikovci se pojavljajo po deželi, ki ogrožajo javni mir in red.

Da bodo mogli postaviti naši telovadci močno narodno stražo ter ščititi otroke in imetje našega naroda, pozivljamo zastopnike Sokolov in Orlov, da pridejo prihodnji ponedeljek, dne 28. oktobra ob 3. popoldne v Ljubljano, kjer se bo vršilo na magistratu zborovanje, da se bo sklepalo o ustanovitvi Narodne straže. (Ker je naš list tednik, žal zakasnelo. Uredništvo.)

Dr. Anton Korošec

t. š. predsednik Narodnega sveta.

Oglas Narodnega sveta.

Narodno vjeće SHS. v Zagrebu je pozvalo vse pristaše strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v

Odbore Narodnega vjeća.

Z ozirom na ta poziv opozarja Narodni svet v Ljubljani gospode župane na določbo § 56 občinskega reda, ki pravi, da je ena najpoglavnejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, to je, da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začetkom vojske pozvale gospode župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva.

Pozivljamo gospode župane:

1. da ustanovijo odbore Narodnega vjeća (Narodnega sveta), ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gospodi župani na okrajnem glavarstvu zastoj.

2. V slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgrediv, je treba klicati pomoči pri sosednih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu svetu v Ljubljano, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč.

Prosimo gospode župane, da blagovolijo sporočiti „Narodnemu svetu“ v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdrževanje javnega miru, posebno da sporočijo, koliko mož so izvolili v odbor Narodnega vjeća.

Za Narodni svet:

Dr. Anton Korošec l. r.
predsednik.

Oglas Narodnega sveta.

Mnogi priporočajo, naj se obdrži papirnati denar doma, češ, da je bolj varno obdržati ga doma, kakor naložiti v hranilnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karsibodi, je mnogo bolj varno, ako je naložen denar v kaki zanesljivi hranilnici, kakor da leži doma v skrinji.

Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrži papirnatega denarja doma, ampak da ga naloži v dobro stoječe slovenske denarne zavode. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom.

Dr. Anton Korošec l. r.
predsednik.

Ljubljana, 27. oktobra 1918.

Poziv uradnikom v tujini in vpokojenim uradnikom.

Avstrijska administracija je razkropila naše uradnike po celi Avstriji. Radi tega se nahaja v tujini mnogo sposobnih in narodnih uradnikov.

Narodni svet v Ljubljani pozivlja uradnike, ki bivajo izven jugoslovanskega ozemlja, da sporočijo nemudoma „Narodnemu svetu“ v Ljubljani svoj naslov ter natančno opišejo posel, ki ga izvršujejo. Pripravijo naj se tudi, da se vrnejo v domovino takoj, ko jih bo Narodni svet pozval.

Ravno tako pozivljamo tudi vse gospode uradnike, ki so že vpokojeni, ne glede na to, ali bivajo v domovini ali v tujini, da sporoče nemudoma Narodnemu svetu svoj naslov ter da natančno opišejo posel, ki so ga v zadnjem času svojega uradovanja izvrševali. Prosimo, da se tudi ti gospodje pripravijo, da bodo po svojih močeh služili domovini.

Za predsedstvo N. S.

Ivan Hribar, l. r.
Dr. Jos. Jerič, l. r.
Josip Petejan, l. r.

Reka pod hrvatsko upravo.

Budimpešta, 29. oktobra. „Az Est“ poroča iz Reke: Zdi se, da se bo Reka prepustila Hrvatom. V mestu ni nobenih čet več. Krajevne oblasti so na podlagi dogodkov sklenile, da prepustijo mesto hrvatskim četam. V Reki se nahajajoče ogrsko vojaštvo je bilo poklicano nazaj. Včeraj zvečer sta prišla k vladnemu komisarju dva generalštabna oficirja in sta mu sporočila, da ni mogoče mesta držati, ako se napad ponovi.

Vladni komisar je naznanil, da je dobil iz Budimpešte ukaz, da v slučaju sile brez prelivanja krvi prepusti mesto Hrvatom. Ogrska državna policija je svoje kovčke pospravila, ogrske grbe odstranila in se podala v Budimpešto. V Reki se je ustanovila meščanska garda in reški Narodni svet.

(Pred nekaj dnevi so se sprli v Reki hrvatski vojaki, marškompanija Jelačićevega polka št. 79, z reško policijo zavoljo hrvatske zastave.)

Zadnje avstrijsko ministrstvo.

Novi kabinet je že sestavljen in so imenovani: Dvorni svetnik Lammasch, predsedstvo; Geyer, notranje; Vitorelli, pravosodstvo; profesor Redlich, finančno; Wieser, dr. pl. Hampe, naučno; Silva-Taronca, poljedelsko ministrstvo, Seypl, socialno skrb; baron Banhans za javna dela, dr. Horbačevski ljudsko zdravstvo, Galecki minister za Galicijo, Paul za ljudsko prehrano. Za domobranskega ministra je imenovan civilist, prezidentski načelnik v domobranskem ministerstvu baron Lehne, za ministra.

Dr. Korošec je pred odhodom v Švico izjavil, da bodo Jugoslovani zavzeli nasproti novemu kabinetu enako odklanjajoče stališče kakor nasproti vsaki avstrijski vladi, kar pa seveda ni namerjeno proti osebni ministrskega predsednika. Jugoslovani se z nobeno avstrijsko vlado ne marajo pogajati glede bodoče usode svoje domovine.

Za glavo nemškega cesarja.

Nemška vlada je vzela na znanje zadnji odgovor predsednika Zedinjenih držav. Wilson je naznanil: „Ako bi se morale Zedinjene države sedaj z vojaškimi gospodovalci in monarhičnimi samodržci pogajati ali če je verjetno, da bi morale pozneje z njimi o narodnopравниh dolžnostih Nemčije obravnavati, potem ne zahtevajo mirovni pogajanj, marveč predajo.“

Iz tega sledi jasno, da zahteva Wilson odstop vseh tistih, ki so imeli dosedaj v Nemčiji oblast, predvsem cesar Viljem.

Nemčija je Wilsonu odgovorila: Predsednik pozna globoko segajoče izpremembe, ki so se izvršile v nemškem ustavnem življenju in ki se še vrše. Mirovna pogajanja vodi ljudska vlada, v katere rokah se nahajajo odločilna pooblastila dejansko in ustavno. Njej so podrejene tudi vse vojaške oblasti. Nemška vlada pričakuje sedaj predloge za premirje, ki prinese pot miru pravičnosti, kakor ga je označil predsednik v svojih izjavah. Solf, drž. tajnik.

Toda nemški cesar še ni odstopil. Pač pa je odstopil Ludendorff, Hindenburg mu bo pa morda sledil, ali pa pride v Nemčiji do notranje vojske. Hindenburg je namreč še za nadaljevanje vojske; nemškemu državnemu kanclerju je pisal zapupno pismo, ki pravi: „Zahtevamo boj do zadnjega moža.“ Ljudske množice v Nemčiji pa mislijo drugače.

V Berlinu je demonstriralo pred nedavnim do 150.000 ljudi. 23. oktobra je bil pomiloščen posl. Liebknecht in izpuščen iz zapore. Množica ga je v triumfu spremljala na njegov dom. Posl. Chon je v državnem zboru zahteval, da se ne odstrani samo cesar Viljem, ampak vsa Hohenzollernska rodovina.

Vojni položaj.

Turčija bo v najkrajšem času odložila orožje, ako ga še ni; pogajanja z antanto so se že začela.

Na Srbskem Francozi in Srbi nevdružno prodirajo. Po avstrijskem poročilu so Srbi prišli do Palanke, poročilo iz Ženeve z dne 27. oktobra pa pravi, da so Srbi in Francozi vkorakali v Belgrad in da od tam prodirajo južozapadno od Save.

V Albaniji so naše čete zapustile Leš.

Na italijanskem bojišču grmi, da se v Celovcu šipe tresejo. Italijani niso nikjer prodri, pač pa so se naše čete umaknile na eno zadnjih črt.

Na Francoskem se ententne armade pripravljajo na nove napade, dovažajo material, popravljajo železnice, med tem pa ne prestopajo napadajo, da ne puste Nemcem časa.

Za nas je premirje pred durmi. Morda je prinese seboj iz Švice dr. Korošec.

Jugoslavija in alpski Nemci.

Čim nam je ameriško svobodoljubje podelilo lastno državo, so se pričele pri naših nemških sosedih oglašati posamezniki, razmotrivajoč položaj, ki ga je novi čas ustvaril. Čez noč so se mnenja v našo korist zasukala. Sprva se je govorilo o lastni alpski enoti, zatem se je porodila misel o Veliki Nemčiji; tej je sledila združitev z Bavarsko in nekateri so celo priporočali zvezo s Švico. Gospodom pa so padle nove razmere z neba, kakor curek mrzle vode na glavo, in zato se še niso popolnoma orientirali: nekateri so za zvezo z državno-nemškimi sodeželani, drugi za poravnavo z Jugoslovani. Poglejmo popolnoma nepristransko, kako je stvar napeljana.

Lastna politična jednota bi bila za Nemce nesmisel, ker so po dolinah tako porazdeljeni in od gorá tako preorani, da nimajo prave skupnosti, ki pa mora biti, kajti politični jednota je podlaga zemljepisna jednota: češka kotlina, poljska ravan, porečja Save, Soče, Vrbasa itd. so jednote, ki ljudstva družijo. Velika Nemčija poleg Poljske in Češke je — utopijska, ker so radi ponesrečene vojne Nemci sami na Pruse tako gorki, da jim privoščijo padec, ako bi usoda tudi njih samih ne bila zadela. Pa tudi ententa bi v to ne privolila: Kaj pa bo Nemčija brez brodovja, brez Helgolanda in Kiela, ko jo bodo povrh najbrže še na vzhodu in zahodu odščipnili!

Združitev z Bavarsko bi s stališča ljudskega značaja še najbolj vstrezala, kajti alpski Nemec in Bavarec stá si po značaju, veri in mišljenju gotovo bolj sorodna in prijazna kakor severni in južni Nemec: Prus in Bavarec, Wirtenberžan ali Badeneč. Pomisliti pa moramo, da manjka tem rodovitne zemlje, vsaj v toliki meri, da bi zadoštovali pridelki velikim ljudskim masam, kar sedaj

v vojni posebno občutimo. Zato igra dandanes želodec tudi v politiki odločilno vlogo, in dveh lačnih nihče ne bo družil, pač pa spadajo skupaj sosedje, ki zamorejo drug drugega podpirati; to pa v našem slučaju ni, ker so vsi v enakih pogojih. Oboji imajo namreč industrijo, ki bo v novi politični enoti le sebi tekmovala in sebe razjedala. Ali naj naše Alpe izvažajo na Nemško, ko imajo ondi sami dovolj podobnih produktov? Znano je tudi, da živi industrija Zgornje in Dolnje Avstrije ter Štajerske od — jugoslovanskega Balkana, in marsikateri preširni Nemec v Gradcu, Lincu ali na Dunaju bi pošteno stradal, da nima svojih odjemalcev — v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in drugodi. Tega gospodje, do zadnjega časa sedeč pri polnih „gospodarskih in političnih loncih“, niso pomislili.

Po zemljepisni legi bi bila kaka Velika Švica še najprimernejša, a naši Nemci bi se morali navzeti tudi švicarskega duha, njegove nepristranosti, podjetnosti, svetovne bistroumnosti in delavnosti, med tem ko jih dandanes diči samo zagrizeno sovraštvo do vsega, kar je slovansko in pretirana zaljubljenost v vse, kar je berolinsko, odnosno prusko in protestantovsko. Praktičen človek pa — drugače misli! Zato radi verujemo odkritosrčnosti tistih ljudi, ki svetujejo, naj se z Jugoslovani pobotajo in sicer čimprej tem bolje. Kaj pa bo alpski Nemec brez dovoza žita, kaj bo oholi Gradčan brez slov. Štajerja, Hrvatske, Medjimurja, Banata? Kaj bi bil jezikovno mešani Celovec in ravnotaki Beljak, brez slovenskega zaledja (ako bi ostal izven Jugoslavije, o čemur seveda ni govora! Uredn.) Živiljske razmere: trgovina, gospodarstvo, merijo proti jugu in ako ne bodo alpski Nemci z jugom zvezani, se bodo posušili kakor veja, ki od debla ne dobiva več poživljajočih sokov. Za obe Avstriji velja isto: polovica tovara preneha, kakor hitro se bo Jugoslovan industrijsko osamosvojil, in to se kmalu zgodi, ker mi imamo vse pogoje, tudi železo bomo dobili, četudi ga dandanes primanjkuje. Radi — neradi se bodo sprijaznili s Čehi. Ostane torej edino nemški del Tirolske, ki je po zemljepisni in gospodarski legi v resnici bolj v Švico kakor na sever obrnjen.

V bodoče ne bodo naša kulturna središča Dunaj, Gradec ali Monakovo, kamor so Nemci tako radi na dobro pivo hodili in odkoder je v naše dežele toliko ljudstva prišlo, ki je domačine izpodrivalo; temveč Praga, Zagreb, Trst, Ljubljana, Gorica, Maribor in Celovec. Za nas je prav, Nemci pa naj uživajo dni, katere so si s svojo oholostjo in kratkovidnostjo sami priklicali. In ako se spametujejo in spokorni na Jugoslavijo prislonejo, jim bo pri nas gotovo bolje, kakor je bilo nam pri njih, a gospodarji — bomo mi: za severne Alpe Čehi, za južne pa Jugoslovani.

J. Z.

Dnevne vesti.

Koroški deželni odbor in Slovenci. O koroškem deželnem odboru že dolgo nismo nič slišali. Samo tedaj, kadar se je godila na Koroškem kaka krivica, imel je koroški deželni odbor gotovo svojo roko vmes. Na ta način je opravljal deželo vedno proti Slovincem, kar smo posebno čutili v vojnem času. V vojnem času je vrhu tega še razobešal zastave na deželnem dvorcu v Celovcu, kadar se je trdilo, da so Nemci kje zmagali. Če niso zmagovali, seveda ni razobešal zastav in radi tega že precej dolgo ni bilo videti več zastav na deželnem dvorcu. Vrhutega so se nekateri gospodje pri deželnem odboru igrali tudi vojake. Po Celovcu, drugod seveda ne. Hodili so okrog v vojaških suknhah in širokih hlačah kot visoki dostojanstveniki. Govori se, da so se tem gospodom celo Nemci smejali, mi smo jih seveda vedno spoštljivo občudovali. Kakor je sedaj postalo konec nemške zmage in slave, tako bo tudi kmalu postal konec deželnega odbora. Predno pa se to zgodi, čutil je deželni odbor potrebo, da pokaže svetu, da še živi. Dasi ravno imajo Nemci že svoj narodni odbor na Dunaju, ki je izjavil, da je edino on kompetenten razpravljati in soditi o usodi Nemcev v Avstriji, so hoteli tudi gospodje pri deželnem odboru pokazati, da imajo vzlic temu tudi še nekaj veljave in izrekli so modre besede, da Slovenci sploh ne živijo več skupno, ampak čisto posamezno, tako, da se Koroška ne sme deliti; z drugimi besedami, tako da hočejo ne samo nemško Koroško, ampak tudi slovenski del pobasati v svoje nemško koroško nenasitno vrečo. Pri tem je čudno samo to, da so nas prej vedno odbijali, sedaj pa je postala njih ljubezen naenkrat tako vroča, da bi nas najraje kar vse koroške Slovence pritisnili na svoje prsi in seveda pri tem objemu tudi stisnili. Koroških Nemcev svetovna vojska in zadnji svetovni dogodki še niso zbrhtali. Ne

morejo se še uživati v to, da bo kmalu njihovega nasilstva konec in konec za vedno! Dosedaj so bili pač vajeni, da jim je dunajska vlada vse izpolnila, karkoli so zahtevali. V svojih zahtevah so bili vedno trmoglavci. Toda tej trmoglavosti bo v par mesecih, najbrž pa že veliko prej konec! Peščica teh prenapetnežev misli, da se bo ubranila celemu svetu, ki je odločno na naši strani. Ta sklep teh gospodov je njih zadnji čin in se ne sme smatrati resnim. Menda bodo prišli celo Nemci in njih narodni odbor zaradi tega sklepa v precejšnjo zadrego. Vprašanje je samo, če taki sklepi starih nemških nasilnežev ne bodo škodovali pogajanjem med Nemci in Slovenci. Gotovo pa je, da si bomo te gospode za poznejši čas čisto posebno zapomnili.

Neumnost ali brezmejnja zloba. V bližini Beljaka je bilo izpraznjeno mesto poštne ekspeditrice. V Beljaku sedi v poštah uradih nekaj Slovenk, ki bi morda mesto sprejele. Tudi ravnateljstvo bi bilo voljno, poslati Slovenko. A kaj stori odbor slovenske občine? Zahteva, da mora dobiti mesto — Nemka! To v letu 1918! Človek bi mislil, da je to gorostasna neumnost, ko bi ne vedel, da je le zgolj zloba „deutschfreundlich“ občinskih odbornikov, Slovencev. S poštenimi Nemci se bomo v Jugoslaviji že sporazumeli, z nemčurjsko zalego, ki je hujša nad vse Nemce, pa bo treba korenito pomesti!

Smarjeta pri Telenbergu. (Razne novice.) Španska bolezen se je tudi pri nas že močno razširila. Obbolelo je dosedaj okrog 90 ljudi, od katerih so nekteri že ozdraveli. Umrl je Blaž Rodler, pd. Habnar v Ramočivasi, pošten in pravičen mož. Vstal je prehitro. — V bolnišnici v Novale na Južnem Tirolskem pa je umrl vojak Esterl Anton na griži.

Podkraj pri Prevaljah. Večkrat je „Mir“ poročal o tukajšnjih tatvinah. Sedaj so si naenkrat tatje hoteli nasladiti življenje ter so odnesli tukajšnjima dvema posestnikoma več panjev najboljših bučel. Posestnici g. Lečnik pd. Lubas so odnesli tihotapci precej fižola. (Narodna Straža! Op. ured.)

Javorje. († Peter Klavž.) Akoravno smo tukaj precej v strani in zavetju, se je „nova“ bolezen vendar tudi semkaj priklatala, in ni je že skoro hiše, v kateri bi ne gospodarila in si iskala svojih žrtev. Nenadoma je na njej obolel in ji podlegel Peter Klavž, pd. Pistotnik, dolgoletni naročnik „Mira“ in cerkveni ključar. Dne 22. t. m. sta ga spremljala na zadnjem potu dva duhovnika in veliko število ljudstva, ki se je udeležilo pogreba, je pokazalo, kako je bil rajni priljubljen. Pa kako tudi ne, saj smo položili v hladni grob moža stare korenine; bil je značaj od nog do glave, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Trdo delo in trpljenje ga je spremljalo skozi celo življenje, zlasti še na stara leta, ko so odpoklicali k vojakom oba njegova sinova. Svest si, da potrebuje domovina v teh težkih časih dobrih gospodarjev, je moral mesto počitka zopet prijeti za plug in motiko in v izvrševanju svojega poklica ga je dobri Bog poklical k sebi v boljše življenje. Mi pa ga ohranimo v blagem spominu in molitvi in

„postavimo spomin mu tak,
da njemu boče vsak enak.“

Istočasno je nevarno zbolela tudi njegova žena in se vsled tega pogreba ni mogla udeležiti. Bog tolaži bridko preizkušeno družino!

Šelenberk-Tolstivrh. (Šola.) Na naši šelenberški šoli je pouk od Velike noči do Vseh svetih. Po zimi zaradi slabih potov ni pouka. Vodi ga šolski vodja tolstovrške šole v Guštanju. V začetku septembra t. l. je pouk naenkrat prenehal. Vlada je namreč na par nemčurjskih pritožb razpustila naš občinski odbor, odslovila dosedanega vestnega tajnika in izročila vodstvo občinskih poslov novim ljudem. Šolskega vodja tolstovrške šole in učitelj na Šelenbergu je pa prisilila, da je prevzel posle občinskega tajnika. Ker je pa nemogoče, da bi bil kdo občinski tajnik in ob enem učitelj, na dve uri oddaljeni šoli, so šelenberško šolo zaprli. Samo pol leta, samo po dva dni v tednu imamo šolo, torej le toliko, da se naši otroci komaj naučijo brati in pisati, a še tega nam ne privoščijo in sicer samo zaradi tega, da morejo vzdržati občini storjeno krivico. To pa ne bo dolgo časa ostalo, ker Jugoslavija je pred durmi. Občan.

Tolstivrh. (Občina.) Na naši občini je vedno večji nered. Pritožb je vedno več, kakor je že poročal „Mir“. Bil je red, a sedaj ga ni. Da je res tako, so nam pokazali. Nemčurji so v vedno večji zadregi. Ne znajo si pomagati. O ja, znajo. Ker sami ne razumejo občinskih zadev, pokličejo starega zaslužnega odbornika, da jim pride pomagat in jih vleči iz zadrege. Seveda je odbornik to vabilo odločno odbil, rekoč: „Preje ste nas ven vrgli in sedaj naj bi vas mi reševali. Le sami delajte, a tako, da bo prav.“ Tedaj se

nemčurji obrnejo na svojega zaščitnika, velikovškega glavarja. Ta takoj piše odborniku in ga pozove na občino. Odbornik se je sedaj na ta pritisk uklonil, prišel in pomagal dolge ure. G. Osiander je bil nasproti odborniku prijazen in sladak, kakor sama strd. Od starega občinskega odbora se učijo. Torej, kdaj je bil red? Preje ali sedaj? Odgovorite! Bilo je preje par krivičnih pritožb od strani nemčurjev, a sedaj jih je še več od slovenske strani in sicer opravičenih.

Guštanj-Ravne. („Skrb za delavce.“) Sladkorja že cel mesec ni, masti pa že kake tri mesece nismo videli. Več žensk se je zbralo skupaj in so šle v občinsko pisarno k g. Času, da naj jim da vendar že enkrat sladkorja. Čas jim je rekel, da bo odstopil od županstva.

Volinjak pri Prevaljah. (Tako delajo naši občinski tajniki!) 103 K 50 v dohodninskega davka mora plačati pd. Stovčnik, tako je prišel ukaz od velikovškega okrajnega glavarstva. Kar za glavo smo se prijeli vsi sosedje, ko smo to slišali. Vedno smo spoštovali in radi imeli skrbnega Stovčnikovega očeta, pa zdaj se mu še blizu ne bomo upali, ko ga je sam gosp. Benz tako visoko „pevcal“. Pomislite: 103 K 50 v dohodninskega davka! Torej približno 5000 K čistih dohodkov v letu 1916. Menda ga ni tako mogočnega kmeta v celi podjanski dolini. To seveda nič ne pride v poštev, da mu je pred več leti vse pogorelo, saj mu je pohištvo bržkone kar samo zrastle čez noč, kakor gobe po dežju. Vsi prasci so mu poginili, pa okrajno glavarstvo šteje in ceni mrhovino. Dva sina je posodil cesarju in jim je moral z neštevilnimi zavojčki podaljšati življenje, ker je manjkalo komisa. Enega se je usmilila griža in je prišla ponj tam nekje v Galiciji. In doma še štiri nepreskrbljeni otroci želijo vsakdanjega kruha in nagi tudi nočejo letati okoli. Vkljub temu pa še 5000 K čistih dohodkov! Glavno zaslugo pri tem „izvrstnem“ gospodarstvu pa ima menda prevaljski občinski tajnik, kateremu se ni zdelo vredno, da bi Stovčniku poslal polo za dohodninsko napoved, ampak jo je kratkomalo neizpolnjeno vrnil okrajnemu glavarstvu, ki jo je izpolnilo po svoji nerazumljivi modrosti. Tako se dela z nami kmeti! Če je treba oddati žito, slamo, seno ali kaj drugega, ti točno prinesejo list v hišo. Da bi pa mogel po pravici napovedati svoje dohodke in se ubraniti krivično navitih davkov, pa občina ne ve, kje stoji tvoja hiša. Prav ima oče Stovčnik, če misli menda svoje posestvo dati v najem okr. glavarstvu, ki zna tako dobro gospodariti. Pa še boljši bo, če počaka, da Jugoslavija prevzame gospodarstvo.

Možica. Prokleta pravica, s katero nas tako skrbno in ljubeznivo pitajo naši nemčurjski uradi! Niti cesarjevih besed nismo smeli brati v svojem materinem jeziku! Cesarjev manifest vsem narodom je nabit samo v nemškem jeziku! In to v občini, ki ima čisto slovensko prebivalstvo razun par privandranih uradnikov in enega učitelja in njihovih družin! Za vraga, ali res mislite, da je zaradi teh ali zaradi nemškega župana, ki ste ga nam usilili, že vsa občina nemška? Ste li slepi, da ne vidite, v kakšnih časih živimo? Sicer se pa za manifest ne bomo pulili, ker je med tem izdala lasten manifest naša narodna vlada!

Možica. Počitnice na ljudski šoli v Možici se bližajo koncu. Opozarjamo tem potom g. učitelja Schwärzlerja, da se naj dobro premisli, predno bo stopil v šolsko sobo. Zapomni si naj, da mi pošljamo svoje slovenske otroke zato v šolo, da se kaj naučijo, in ne zato, da bi se tam pretresavala nemškonacionalna politika, in še v taki obliki, da se vcepi v mlado otroško srce že v zgodnji mladosti sovraštvo in mržnja do starišev! Ali morebiti mi zato pošljamo otroke v šolo in plačujemo učitelja? Če g. učitelj ne opusti svojega učnega sistema v politiki, tedaj mu svetujemo, naj prejkoslej vzame svoje ponemčevalno trobilo pod pazduho in se pobere nazaj med tujce, odkoder je priromal! Za take ljudi ni prostora med nami in ga tudi ne bo! Jugoslavija, pridi kmalu, da nam boš dala učitelje, ki bodo naši deci v blagor in nam v veselje!

Možica. Vsaj nekaj dobrega nam je prinesla naša železnica, pd. kafémlin. Če je cesta prav blatna ali če se nam smilijo tenki podplati zaradi ostrega pečevja, s katerim so nam cesto skoro do kolen nasuli, smemo hoditi po železniški progji. Pa samo Slovenci, Nemcem je prepovedano. In jaz revček bi še tega ne vedel, če bi mi gosp. župnik ne pojasnil, kaj je zapisano na tistih tablicah: Prepovedano je hoditi po „železniškem telesu“ (Bahnkörper)! No, pa ker je zapisano samo nemško, nam Slovincem ni prepovedano in se bomo radi posluževali te stranske poti. Saj „železniško telo“ nas tudi ni vprašalo, če sme hoditi po naših njivah in travnikih.

Možica. Na račun delavcev se mastijo drugi! Sicer je nam vseeno, kako porabi Union svoj denar. Pa ker ga ji pridela tudi naši žulji in se nas pri plači vendar tako stiska, ne bote nam zamerili eno vprašanje. Kakšno opravilo pa ima pri tukajšnjem rudniku učitelj Schw., da dobiva za se, za ženo in otroke iste doklade kakor mi delavci? Na ših tu ga ne vidimo, med uradniki v pisarnah pa tudi ne. Da pa poučuje otroke v šoli, zato je vendar plačan od dežele. Morebiti dobivajo doklade tudi še drugi učitelji, župan, občinski tajnik, občinski sluga in g. župnik? Potem je pač verjetno, da za nas delavce tako malo ostane.

Prevalje. (Pogreb.) Po kratki in mučni bolezni je mirno zaspal v Gospodu Popov oče na Lešah. Bil je večleten ključar leških cerkva ter zgleđen gospodar. Naj počiva v miru!

Prevalje. (Zbirki.) Za romarsko cerkev na Sv. Višarjah se je nabrala lepa vsota 1700 K. Veliko dobrotnikov je darovalo večje zneske. Mnogo se jih je vpisalo v višarsko mašno zvezo — za 300 K. V tem se zopet kaže lepa ljubezen do Matere božje. Vsem darovalcem najlepša hvala in blagoslov ter pomoč višarske Matere božje. Marija ne pozabi svojih otrok. — Za uboge sirote v dnevih narodnega blagdana se je nabralo 200 K.

Zilska Bistrica. Poročil se je tukajšnji organist in cerkvenik g. Janez Pip z gpđ. Terezijo Godec, cerkveno pevko. Na mnoga leta! Pri nas se tudi že zelo razširja španska influenza. Ni je skoraj hiše, da bi ne bila po dva ali še več bolnikov. Smrtnega slučaja ni bilo dosedaj še nobenega. Bog nas pač obiskuje z raznimi nadlogami. Bodimo pripravljeni, ker ne vemo ne ure, ne dneva!

Hodiše. Smrt je zahtevala tekem treh dni v naši mali vasi kar dvoje žrtev. Dne 24. okt. smo izročili hladni zemlji 15 letno Urevčnikovo Micijo. Kako je bila priljubljena pokojna deklica, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Rajna je bila tudi poštena in pridna; zato ob tej izgubi prav žalujemo. Na njo se bomo vedno spominjali, kakor tudi na govor ob odprtem grobu, katerega so imeli preč. g. prof. dr. Rožman. Naj v miru počiva!

Škocljan. (Pogreb.) Ugledno družino našega župana g. Piceja je zadela huda nesreča. Zapustila jo je dobra mati in gospodinja. Vodila je s spretno roko vse veliko gospodarstvo, da je njen mož brez skrbi za dom mogel po županskih opravkih. Dolga vrsta ljudstva od blizu in daleč je prišla izražati družini sožalje. Pogreb so vodili duhovni sin Jan. Hojnik, župnik v Koprivni, domača gospoda župnik in kaplan in Ivan Starc, župnik v Plajberku. Domači pevci so pred hišo in na pokopališču zapeli rajni županovi ženi v slovo. Gosp. županu in celi družini naše iskreno sožalje.

Grabštanj. Dvoje mladih žrtev je v najkrajšem času zahtevala pri nas pljučnica. V nedeljo zjutraj, dne 20. okt., je preminula v cvetju let mladenka Lenka Karničnik pd. Mežnarjeva v Grabštanju. Bila je prav rada vesela, a smrt ji je z ledeno roko prekrižala vsa pota svetne sreče in veselja ter ji, kakor upamo, pripravila boljše, neminljivo srečo. Tukaj lahko vidi marsikatera nje tovaršica, katera se je z njo razveseljevala, kako minljivo je vse na svetu. V torek se je vršil njen sijajen pogreb. Nebroj ljudstva, zlasti deklet, njenih sovrstnic, se je zbralo pri hiši žalosti. Cerkevni pevski zbor pod vodstvom spretne mladege organista g. A. Smolaka je s pomočjo gospe M. Kulterer, organistinje v Št. Petru, lepo zapel ginljive žalostinke. Priznanja vredno pa je pri sv. maši zadušnici zapela svoji nekdanji prijateljici in sovrstnici ga. Kulterer, s priznanim lepim glasom pesem: „Z Bogom, sestra draga!“ Nobeno oko ni ostalo suho, ko so g. župnik ob odprtem grobu primerjali jesensko naravo, ko list za listom pada, ko slana mori najzlahtnejše cvetke — tej oveneli cvetki, katero smo zdaj položili v grob poleg svoje sestre Urške, katero smo pred tremi leti tudi mlado izročili materi zemlji. In ko so se spominjali padlega brata Štefana, ki počiva v tujini, je marsikatero materno srce vzdrhtelo krčevite bolesti ter vzhitelo na grobove padlih sinov. Počivaj, draga Lenka, poleg svoje sestre? Mi zaostali se te hočemo spominjati v molitvi!

Žvabek. Žalostno znamenje časa je, da smo imeli minuli teden 8 pogrebov. Za našo malo župnijo strašno število. Sicer smo vajeni take številke mrličev v pol letu. Danes smo pokopali Žvancarjevega očeta in mater v skupen grob. Griža in španska bolezen se kosata med seboj. Vzemi od nas to šibo, o Bog!

Umrla je minuli teden v Laškem trgu na Štajerskem v starosti 77 let Kristina Jelenc. Pokojnica bila je dolgo let ud Družbe sv. Mohorja. Naj v miru počiva!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Zahvala.) Povodom pogreba velezaslužnega in nepozabnega č. g. Ivana Žela, kanonika v Velikovcu, dne 22. oktobra t. l., so darovali v obilnem številu zbrani slovenski duhovniki mesto venca, za našo „Narodno šolo“ veliko svoto 453 K; nadalje g. spirital Jožef Zeichen 30 K, gosp. župnik Friderik Malgaj 20 K. Ravno tako so mesto venca darovali: Posojilnica v Spodnjem Dravogradu 25 K, č. g. Josip Rozman, župnik v Črnečah, 10 K za našo gospodinjstvo šolo. Pokoj pokojnikov blagi duši, vsem č. g. gospodom darovalcem za velikodušne darove pa izreka najprisrčnejšo zahvalo

Vodstvo „Narodne šole“.

Kotmaravas. (Kurja smrt.) Nekje, pa nočem povedati kje, ker bi bil najbrž tepen, se je pripetil ta-le žalosten dogodek. Na vsežgodaj zjutraj je kradla kure mesa lačna tatica. Kaj hočeš, snej, kar je. Ko jim je tipala vratove, in to ponoči, so se kure branile, kolikor so mogle. Prosim vas, kdo se ne boji smrti? Z nogami so se krepko poprijele droga, nabrusile v naglici kljune, in „sk“ z njim po tatici. A kurji kljun ni bridka sablja. Kaj hočeš z njim proti taki sovražnici? Povzdignile so torej še svoje kurje glasove in kričale v hladno jesensko noč, kar je držalo perje. In glej, kurji kurnik ni puščava, sam gospodar jih je slišal in skočil iz svojega perja ter gologlav (napol plešast tudi še), bos, ker ni našel hitro cokelj in jeznega obraza, kdo pa se nebi jezil, če mora sredi noči iz tople postelje, hitel nad kurjo smrt. Bila je svetla noč, že od daleč je videl neusmiljeno morilko, a ona je videla tudi njega, hitro si je vrgla par črez ramo in hajdi, kar so noge nesle. Samo enkrat je stopil mimo in padel, a bilo je že to preveč, ker po štirih ni mogel tako hitro naprej kot zvitata tatica — lisica. Morebiti je bil tudi lisjak.

Kotmaravas. Kjer je kaj dobiti, je kmet zmiraj zadnji, pri rekviriranju pa samo kmeta vlačijo za ušesa naprej. Daj, daj, vsem daj in vse. Rekvirirali so nam že vso živino, če pa hočemo tudi mi kos mesa od nje, nam vsemogočna Rupinca v Kloštru „für die Bauern nichts“ zabrusi v obraz in prazen moraš iti vstran. Mi se še dobro spominjamo časov, ko je ona lepo stopicala okoli kmetov, da je od njih dobila kako živinče, tudi vesela jih je bila, če so prišli po večkrat že smrdeče meso. Seveda, to je bilo nekaj. Vemo pa tudi, da ne bo več dolgo vojska, da bo potem tudi rekviriranje pri kraju, in da, če hočemo, ravno mi kmetje sami lahko jemo govedino svoje živine, ne da bi za njo hodili beračit v Klošter. Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Št. Lipš pri Dobrlivasi. Umrl je na srčni hibi 75 let stari Jegartov Tone, kateri je 45 let neprenehoma služil pri pd. Jegartu na Plaznici; bil je odlikovan za zvesto službovanje od c. kr. kmetijske družbe z srebrno svetinjo s krono. Bil je marljiv, zvest hlapec svojega gospodarja, ud Mohorjeve družbe, zvest bralec „Mira“, mož, kateri ni nikoli izpustil nedeljske božje službe; njemu veljajo res besede: „Pojdi, modri hlapec, v hišo svojega Gospoda.“ — Istotam je kruta smrt ugrabila pridno mlado nežno Ciliko Kanduč. Rajna Cilika je izgubila svoje stariše že v rani mladosti, ali bila je kljub temu tako lepo vzgojena, da je bila res cel hišni angelček. Za njo žalujemo vsi, ki smo jo poznali, posebno št. lipška dekleta in cela Jegartova hiša. Pri svoji mami sladko spavaj, na svidenje nad zvezdami!

Sv. Lenart pri sedmih studenih. (Železen zvon) so si nabavili Strmčani za svojo kapelico. Ob veliki udeležbi so ga v nedeljo blagoslovili mil. g. prošt Atzlhuber iz Beljaka. Vlč. g. župnik podklosterski dr. Fr. Cukala pa so v krasnih, globoko v srce segajočih besedah pridigovali o pomenu zvonov. Da bi nam ta nadomestek prejšnjih zvonov le kmalu oznanil mir! Največ zaslug za zvon si je stekel vrli posestnik na Strmci g. Janez Ojcl. — Španska bolezen tu strašno razsaja. V 10 dneh je vzela kar pet žrtev: starega Morica, posestnika pd. Kašnarja na Ločilu, Kavharja v Radnivasi in njegovo taščo, nadalje mlado šiviljo Marijano Pichler. Na kostni jetiki je umrla Marija Kroat. Vsak dan se oglasi mali zvonček v stolpu, včasih tudi po večkrat, ki kliče duhovnika k bolnikom. Naj nas Bog kmalu reši te nevarne kuge!

Libeliče. (Kjer je žandar — župan.) Okrajno glavarstvo v Velikovcu nam je pred dvema letoma dalo komisarja-župana. Imenovani je bil tukajšnji Pugelnik, bivši žandar, doma iz Mölltala. To je tisti mož, ki govori zelo previdno, a kadar zine, je — nasprotnik. To je tisti Pugelnik, ki je šel v Št. Janž razgrajati, je isti župan, ki je predlagal pri nekem pogovoru županov — da je prav lahko odvzeti kmetom žito, to je isti mož, ki je na svojo občino dal zapisati rekvizitnega žita letos 500 stotov, tako, da so se dospodje še pri okrajnem glavarstvu smejali, in končno je isti in edini župan cele širne Evrope,

ki ima svojo moč „von Gottesgnaden“. Speljal ga je pred par dnevi namreč prav po „žandarsko“ Neka uboga ženska ni mogla dati več mleka. Pugelnik — prva oseba v Libeličah — je pri sedanjem pomanjkanju možkih moči najel 3 može, da so šli k tisti ženski — kaj mislite gospod urednik po kaj — ne znabiti vprašati, ali ima kaj jesti, tudi ne kravo ogledovat ali je breja ali bolna, ne, ampak — kravo rubit. Dosedaj se pri nas še po županih ni bilo treba bati ru-beža, Pugelnik, privandranec iz Mölltala, bo pa vpeljal pravo ustavo, bolj po domače sicer, a brani-ti se bo treba pred takim nasilstvom. Priza-deta ženska se je pred tem nasilstvom branila s — kolom. Okrajnemu glavarju pa iskreno čestitamo, da si zna poiskati tako izvrstne moči, da ima tako srečno roko in tako upravni talent, da postavlja „die Tüchtigsten voran“. Obljubimo mu, da bomo Pugelnika vsled njegovih višjih zmožnosti v Jugoslaviji postavili za poveljnika vseh občinskih biričev, ker mož zna zasukati po-stave v svoj prid, tudi tam, kjer je drugim ne-mogoče. Njegov talent bomo pustili, da se bo popolnoma razvil, da bo nas še večkrat presenetil in sicer prijetno in nenadoma kakor sedaj. Upamo da naš g. komisar, birič, župan in tajnik ostane nam zvest in reš za delovanje v Jugoslaviji in nam ne pobegne.

Libeliče. Tukajšnji ujetniki Rusi so se po nekoč odvadili, da so še ljudje. Z najdivjejšim germanskim sovraštvom jih preganjajo. Vojni ujetnik je sicer ujetnik, toda človek je kljub temu. Tako lahko vidiš pri naših najbolj kulturnih Nemcih, s kakšnim trpljenjem jim olajšuje-jejo itak že težko breme. Posebno se odlikuje v tem oziru naš graščak. Delo od ranega jutra do pozno v noč, brez zadostne hrane, pretep in najslabši priimki, to je njih vsakdanja usoda. Slabo obuvalo in obleko; v dežju in mrazu, noben dan počitek, to naj jim olajša težek stan. Koliko gorja je tako ravnanje povzročilo našim ujetnikom v sovražnih državah.

Št. Jakob v Rožu. (Osebna vest.) Vsega zdravilstva dr. Karel Pečnik („p. d. Lipjov dohtar v Lišah“) bo od 5. do 20. novembra doma ter bo sprejemal bolnike pri Janežiču (Sv. Jakob v R.) od 11—12. ure dopoldne.

Naše žrtve.

V župniji Podklošter je gnala nesrečna svetovna vojska naslednje može in mladeniče v pre-zgodnjo, nasilno smrt: Iz Podkloštra: Henrik Grum, c. in kr. aktivni stotnik, neoženjen, pp. 14 padel 31. 8. 1914 Wadowice; mladenič: Anton Šultes, poštni pot, d. pp. 4 padel septembra 1914 Przemislany; mož: Janez Kropfič, črnovojnik, cerkvenik in orglavec, podlegel griži 14. 8. 1916 v voj. bolnici Szatmar Nemeti, Ogrsko; mladenič: Janez Hrovat, krojač, padel 11. 10. na italijan-skem bojišču; mladenič: Jurij Nadrag, mornar na „Leopardu“, ponesrečil 7. 1. 1916 v Pulju; mlad: Janez Armitter, poštni pot, pp. 7, padel 27. 10. 1914 Grodek. — Iz Zilice: mož: Rihard Kreiner, d. pp. 4 inženir, res. poročnik padel septembra 1914 v Galiciji; mladenič Franc Makovic, pp. 7, črevljar, padel 19. 9. 1914 Grodek; mož: Janez Karnjau, pp. 7, tovarniški delavec, 26. 8. 1914 podlegel ranam v Kijevu, Rusko; mož: Gottfried Kerschbaumer, črnovojnik, ključav-ničar, umrl 10. 2. 1915 na pegastem legarju v voj. bolnici Gradec; mož: Pavel Wahrnuth, podlegel ranam in boleznim na pljučah 19. 12. 1917 na do-pustu doma. — Iz Stasave: mož: Peter Druml, tovarniški mizar, padel 15. 3. 1915 Jusin, Galicija; samec: Gašper Samonig, Tresnikov, mizar, d. pp. 4, padel 15. 6. 1915 Plöcken; samec Miha Klampferer, Žanekarjev, dninar padel 1915 na italijanskem bojišču. — Iz Zagorič: trije bratje iz Čikofove hiše: 30letni Janez Fertala, 9. 1. 1915 podlegel ranam, dobljenim pri Grodeku, d. pp. 4; 22letni Jože Fertala, zidar, padel 11. 2. 1917 Fajti hrib, d. pp. 4; 18letni Lojz Fertala, krojač pp. 7 umrl pod plazom na Fišbahalpe 9. 2. 1916, vsi trije evang. vere. — Iz Sovč in Rut: mož: Janez Klampferer, Pavlič, kolar, d. pp. 4, padel avg. 1914, Galicija, ev. vere; mlad: Franc Virtič, Tomčev v Rutah, padel sept. 1915, oziroma pogrešan; mladenič Franc Šnabl, Bajernikov v Rutah, padel okt. 1914, oziroma pogrešan; mlad: Jakob Kilcer, hlapec pri Otoiču, prost. strel. p. padel junija 1915 na Strigici; mož: Jože Galób, najemnik, črnovojnik, umrl 15. 8. 1916 v voj. bolnici v Beljaku; mož: Jože Lam-precht, Valčar, kolar, umrl dec. 1916 v voj. bolnici, Škofjaloka. — Iz Peč: ml. Jože Wank, Poltov, mizar, podlegel ranam 7. 10. 1914 v Kijevu, Rusko; mož: Janez Pignet, Piber, 15. 11. 1914 podlegel naporom v ujetništvu, Taškent; mož: Franc Wiegeler, Krajcar, padel pri Gorici 3. 1. 1916; ml. Lorenc Köstenbaumer, d. pp. 4,

padel 1916 na it. bojišču; mlad. Janez Tarman, zgornji Deberniki, pogrešan od 1914. — Iz Pod-lipe: ml. Ivan Galob, Mikelnov, umrl v bolnici, Bartfa, Ogrsko 1915; mlad. Franc Kroissen-bacher, Mežnarjev, padel 30. 1. 1916, Kolomea; mlad. Blaž Wiegeler, Novakov, padel (oziroma pogrešan) od 15. 6. 1918 na Pijavi. Nesrečnim žrtvam — 31 — blag spomin! Njihovim dušam: mir in pokoj! „Molimo bratje drug za drugega, veliko namreč premore stanovitno molitev pra-vičnega.“ (Jak. 5, 16.)

Naši vojaki.

Bojišče, 26. X. 1918.

Prav srčno Vas pozdravljamo, dragi Slovenci in Slovenke na Koroškem. Če nas še tako daleč odženejo od doma, naše misli pa koj najdejo tja k Vam nazaj, v planinski raj. Nestrpno pričaku-jemo priljubljeni list „Mir“, ki nam še poroča, kako se vrlo gibljete doma, za našo zlato svo-bodo. Kakor se kaže, da v kratkem morda vendar le pričakujemo ljubi mir in da pridemo domov v našo mlado Jugoslavijo. Tedaj bo šele ozdravljeno naše bolno srce.

Zdaj pa krepko naprej do naše zmage! Štefan Pečarnik z Djekš pri Velikovcu, Franc Riedl iz Podkrajja pri Pliberku in Jožef Kušnik iz Letinje pri Pliberku.

Kako se godi našim vojakom na Francoskem.

Nemškutarji so radi hvalili, kako je na Nemškem vse izvrstno pripravljeno za vojake. Sedaj se nekateri naši vojaki tam borijo. In kako se jim godi, lahko razvidimo iz sledečih poročil:

Dne 14. 9. 1918.

Ljubi stariši! Pošljem Vam srčne pozdrave z vojnega polja. Prišel sem včeraj na noč v novo postojanko. Kako tukaj „ven vidi“, ni skoro za pisati. Veliko sem že pretrpel in prestal, pa takega še ne. Kakor mislim, nas tukaj čaka, da bomo morali iti nazaj in ne naprej. „Stanovanje“ je tukaj zelo slabo, ležimo na čevežnju (žici), in v barake teče povsod noter. Barake, ki so nam je pustili Nemci, so vse raztrgane in popraviti se ne more več kaj, ker ni materiala. Zaradi menaže je nekaj boljši kot na naši fronti, in drugo je vse slabše in tudi bolj nevarno. Tukaj se mi ne dopade več. — Pozdravlja Vas vse skupaj Vaš sin Janez P.

Dne 21. 9. 1918.

Naznanim Vam, dragi stariši, da sem prišel 18. 9. v novo postojanko. In sem opazovalec. Prebivam že drugi dan tukaj in sem dobil tudi katar, ker sem se prehladil. Ležim torej na mokrih diljah brez slame in brez vsega. Prej sem imel dobro ležo in sedaj naenkrat tako slabo. Veliko sem že poskusil in pretrpel, pa take službe še nisem imel kakor zdaj. Vsak dan dobimo samo mrzlo menažo, ležimo obuti in smo v vedni nevarnosti. Dan na dan mislim na Vas. Kdaj se bomo zopet videli? — Pozdravljam Vas vse od daljne črne zemlje Janez P.

Književnost in umetnost.

Odborova seja „Slovenske Matice“ dne 17. oktobra 1918. Gospod predsednik se spominja v toplih besedah pok. žel. revidenta, bivšega večletnega matičnega tajnika, iskrenega rodoljuba gospoda Frana Podkrajška in ravnatoka veleza-sluznega in odličnega slovenista patra Škrabca in želi, da se zabeleži spomin na oba spoštovana pokojnika v zapisniku. — Matično denarno stanje je ugodno. — V smislu sklepa in pravil Pisatelj-skega podpornega društva, ki se je na zadnjem občnem zboru razšlo, prevzame Matica imovino tega društva z obvezo, da jo uporablja v pod-poro potrebnim slovenskim pisateljem in njih družinam toliko časa, dokler se ne ustanovi novo društvo, ki bo opravičeno, prevzeto imovino spre-jeti. — V slučaju razpusta na novo snujočega se društva „Krekova ustanova“, je Matica pripravljena prevzeti in oskrbovati polovico premoženja tega društva. Drugo polovico prevzame Leonova družba. — Matica izda s sodelovanjem maribor-skega zgodovinskega društva in s podporo Jugo-slovanske akademije Štrekljevo zgodovinsko slov-nico slovenskega jezika kot posebno založnino. — Od knjig za l. 1918. je ena gotova, druga v delu. — 100letnico Vodnikovo počasti Matica prihodnje leto s kritično izdajo njegovih pesmi, opremljeno z esejističnim uvodom. — Sprejet je predlog za izdajanje slovstvenih zgodovin posa-meznih slovanskih narodov. Izvršitev izroči odbor znanstvenemu odseku. — V spomin zblizanja s Poljaki izda Matica v prevodu večje delo iz poljske klasične literature. — Na ponudbo je nekaj prevodov, ki jih je Matica pripravljena kupiti. Gledala bo, da si nabavi rokopisov in skrbela za to, da pisatelji ne bodo čakali po ne-potrebnem na honorarje.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

Zahvala.

Ker nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti, se zahvaljujemo tem potom v prvi vrsti č. šolskim sestram v št. Rupertu pri Velikovcu za požrtvovalno postrežbo, ki so jo izkazale rajnemu č. g. kanoniku

Ivanu Žel

pri njegovi bolezni. Ravno tako se zahvaljujemo mil. gosp. proštu tinjskemu, vsem duhovnikom, Marijinim družbam: šentruperski, tinjski in želinjski, in vsem drugim, ki so rajnega spremljali k večnemu počitku. Hvala tudi vsem tistim, ki so se rajnega ob času njegove bolezni spomnili v molitvi.

Marija Zel,
mati.

Franc in Jožef Žel, Pepka Zel,
brata. sestra.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tlajab.

Odgovorni urednik: Otmar Mihaljek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Kupim

vsako množino mošta, kisa, žganja.

Cena po dogovoru.

Franc Potočnik, Drvešavas, p. Pliberk.

Bencin - motorje

5—6 1/2 konjskih sil, za 8000 K in enega za 4000 K,

1 kolo (bicikel) za moške,

2 avtomobila z 2 in 4 sedeži,

100 stolov iz trdega lesa po 10 K

ima na prodaj.

Franc Kraut

Pliberk na Koroškem.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevalec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujícím pismom K 3.—, 3 lončki K 7.—, 6 lončkov K 11.—. Na stotine zahvalnih in priznanih pisem. — Zobobol odpravi „Fides“, pri najhujših revmatičnih bolečinah v zobeh, kadar nobeno drugo sredstvo ne pomaga in pri vrtlih zobeh. Pri neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 tulčke 7 K, 6 tulčkov 11 K. — Kemy, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/0 227 (Ogrsko).

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Preselitveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam naznaniti, da sem svojo trgovino s papirjem, šolskimi potrebščinami in galanterijskim blagom iz Lidmanskega ulice št. 25 preselil na

Salmovo cesto (Salmstraße) št. 1.

Z geslom »Svoji k svojim« prosim mnogobrojnega poseta ter beležim

spoštovanjem

Gustav Blažon

v Celovcu, Salmova cesta (Salmstraße) št. 1,
na vogalu Knežjega trga (Fürstenplatz).

Volnene rute in žensko jopo zamenjam za živila. K. K. v tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle se dobi pri šolsk. ravnat. A. Kosi-ju, Središče (štaj.). Partitura 80 h, pevski part 30 h.

Pod najvišjim pokroviteljstvom
Nj. c. in kr. Apostolskega Veličanstva
cesarja Karla I.

Komité za oskrbo vojnih grobov v Avstriji
Glavno vodstvo: Dunaj, IX., Canisiusgasse 10.

Štiri lepe plemenske kobile

(pingavsko pleme), stare po 4 leta, 16 pesti visoke,

so naprodaj.

Poizve se pri Adolf Žabjek v Ljubljani, Poljanska cesta 55.

Pristno toaletno milo

fino dišeče, 1 kos 100 gr težak,
3 kosi 18 K, 6 kosov 34 K, 12 kosov 65 K.

Pristno milo za pranje

1 kg po 26 K. — Pošilja le, če se prej vpošlje znesek.

M. Jünker, eksportno podjetje v Zagrebn br. 16, Petrinjska 3 (Hrvatsko).

SMRT. Podgane, miši

se popolnoma uničijo s podgansko smrtno. Če ne uspe, povrnem denar. Stotine zahvalnih pisem. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. Stenice, uši, bolhe, šourke z zalego vred korenito uniči „Thiera“. Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, prašek k temu 2 K. Kemeny, Košice (Kassa) I., poštni predalček 12/0 327 (Ogrsko).

Vzgojišče za deklice

(internat)

č. šolskih sester v „Narodni šoli“

v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo štirirazredno ljudsko šolo.

Na svoji četrt ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo č. šolske sestre tudi več dečkov, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne 5. novembra 1918. Plačilo 70 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati č. šolskim sestram v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 3'60.

Rydyol je roznata voda, ki pordeči blede lase. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2'85. — Povzetje 45 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Brolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Zvonarna in livarna kovin

Ernest Szabó

Gradec, Griesplatz št. 10

prosi velečastito duhovščino, da njegovo tvrdko po vojni pri nabavi zvonov in celega zvonjenja vsake velikosti in vglasitve ohrani v blagohotnem spominu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.